

Velg et dokument.

Møte:

Diskusjonsmøte om overlappende skyte- og øvingsfelt og marint verneområde i Andfjorden

Dato:

26.01.2022

Møteleder:

Inge Berg

Referent:

Åsmund Andersen

Til stede:

Steinar Nilsen og Turid Winther-Larsen, Forsvarsbygg
Inge Berg, Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Mia Husdal og Åsmund Andersen, Statsforvalteren i Nordland

Fravær:

Karsten Berg, Sjøforsvaret.

Referat

Steinar Nilsen innledet med å fortelle om høringen av forskrift for skyte- og øvingsfelt i sjø som nylig er gjennomført av Forsvarsdepartementet. Det har kommet inn en god del høringsinnspill som kan leses på Forsvarsdepartementets nettside. Miljødirektoratet har blant annet spilt inn at aktiviteten trenger utslippstillatelse etter forurensningsloven. Det er ikke lagt tidsplan for når forskriften skal sluttbehandles.

Turid Winther-Larsen, som er miljørådgiver i Forsvarsbygg, fortalte om miljøutredningen som ble utført under arbeidet med forslag til ny forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø og hvilke kilder som har vært brukt.

Inge Berg viste en kartpresentasjon over utredningsområdet for den pågående marine verneplanen, blant annet kart som viste hvor havforskningsinstituttet har registrert sårbare korallforekomster og kart som viste mulige forekomster av koraller basert på informasjon fra lokale fiskere. I tillegg ble det vist kart med modellerte forekomster av hardbunnskoraller og bløtbunnskoraller utarbeidet av Havforskningsinstituttet. Det er en undervanns åsrygg midt i Andfjorden, som strekker seg fra Meløyvær i sør til Holmenvær i nord, med store forekomster av biologisk mangfold. Det skyldes blant annet at området får tilført dypvann som presses opp i Bleiksdjupet, og som føres en sving innom Andfjorden med den nordgående kyststrømmen.

Konsekvensutredningen anbefaler at denne ryggen, samt bløtbunnsområdet der det er registrert bambuskorall, skal inngå i et stort restriksjonsområde, som gis

ekstra beskyttelse i verneforskriften.

For å følge opp dette har Statsforvalteren laget følgende forslag til forskriftstekst til temaet:

§ 3 (vernebestemmelser)

I det marine verneområdet må ingen foreta noe som direkte eller indirekte kan forringe verneverdiene angitt i verneformålet.

- a) Vegetasjonen, herunder tang, tare og andre marine planter, er vernet mot skade og ødeleggelse. Planting av vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet knyttet til sjøbunnen er vernet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av organismer er forbudt.
- c) Området er vernet mot tiltak som for eksempel etablering av ulike typer anlegg, utfylling, byggevirksomhet, plassering av konstruksjoner på sjøbunnen, andre varige eller midlertidige innretninger, legging av rørledninger og kabler, utføring av avløpsvann og andre konsentrerte forurensningstilførsler, mudring, uttak og deponering av masse, undervannsprengning, boring, oppankring, utnyttelse av mineralske ressurser, utslipp av urensset ballastvann og utslipp av kjølevann fra land. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

§ 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

- a. Gjennomføring av militær operativ virksomhet. Tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, oljevern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
- b. bruk av militære skyte- og øvingsområde, med unntak for:
 1. detonering av sprenglegemer i sjø nærmere kjente korallforekomster enn 1000 meter
 2. detonering av sprenglegemer i sjø i restriksjonsområde sone A
- c. Ferdsel og oppankring med båt eller andre fartøyer, med unntak for oppankring i restriksjonsområde sone B og C.

§ 5 (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Oppføring av nødvendige navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak for å trygge ferdsel til sjøs.
- b. Akvakultur.
- c. Utslipp av lusemidler (og xxx).
- d. Oppgradering/fornyelse av sjøkabler, eller legging av nye kabler og rørledninger, så langt som mulig samlet i felles korridor.
- e. Dumping av masser i forbindelse med vedlikeholdsmudring.
- f. Flytebrygger
- g. Bølgedempere i forbindelse med småbåtanlegg
- h. Istandsetting, skjøtsel og vedlikehold av kulturminner.
- i. Uttak av fremmede, introduserte arter
- j. Utfylling og bygging av kai for industrivirksomhet reiselivsnæring og friluftsliv.
- k. --Forsvarets sprenging av blindgjengere.

Statsforvalteren viste til at 1000-metersgrensen som foreslås som minsteavstand til korallforekomster ved detonering av sprenglegemer er anbefalt av Havforskningsinstituttet i et forvaltningsråd. Forsvarsbygg kom i sitt utredningsarbeid, og i dialog med Havforskningsinstituttet, fram til 500 m. som minsteavstand til korallforekomster. Forsvarsbygg hadde helst sett at man kunne komme fram til en tallfestet trykkgrense basert på faktisk tålegrense. Den spesifiserte dispensasjonsbestemmelse for sprengning av blindgjengere er tatt med etter innspill fra forsvaret om dette på forrige møte mellom partene.

Det ble drøftet at «Forsvarets» bør tas vekk i § 5k, slik at det bare blir «Sprengning av blindgjengere», da verneområdet også brukes av Andøya Space Defence. Nilsen forklarte at Andøya Space Defence har egne skytefelt uavhengig av Forsvarets. Disse skytefeltene overlapper delvis med Forsvarets. Alle brukere av Forsvarets skytefelt, også Andøya Space Defence eller utenlandske styrker, vil måtte forholde seg til Forsvarets regelverk ved bruk av disse

Steinar Nilsen viser til forrige møte mellom partene, der det ble sagt av forsvaret at det ikke var et stort problem at deler av området har forbud mot sprengning under vann. Imidlertid ble det reist spørsmål til sprengning i overflaten, da et forbud mot dette vil medføre at det ikke kan skytes med skarpt fra marinefartøy. Skyting utøves med et stort spekter av kalibre; fra geværer til kanoner og missiler. De mindre våpentypene vil ikke medføre stor sprengningseffekt. Det er behov for å differensiere et forbud, slik at kun skarpskyting som medfører skadelig sprengningseffekt rammes. Man må også differensiere mellom detonasjon på overflate og i vannsøyle. Statsforvalteren trakk fram at sprengning i overflaten neppe var veldig problematisk for naturtyper som ligger på dypt vann, men for grunne naturtyper, slik som ruglføremster, er det ikke usannsynlig at sprengning i overflaten kan medføre skade. Statsforvalteren mener at det er ønskelig at restriksjonsområdet i størst mulig grad fremstår som upåvirket. Statsforvalteren bad om innspill på dette punktet og forslag til forskriftstekst.

Restriksjonsområdet overlapper i stor grad med skytefeltet Andfjorden III. Dette skytefeltet er svært anvendelig for Forsvaret, da stengning av luftrommet over skytefeltet ikke trenger å forhåndsbestilles fra flygekontrolltjenesten.

Åsmund Andersen kommenterte at med små justeringer av grensene på skytefeltene, så vil det foreslåtte restriksjonsområdet kunne komme innenfor kun ett skytefelt, og da sikkert lettere kunne bli ivaretatt i de kommende skytefeltinstruksene. Dette må vi komme tilbake til etter Havforskningsinstituttet har detaljkartlagt Steinaværrevet.

Det ble avtalt at Forsvarsbygg, etter nærmere høring med Forsvaret, kommer tilbake med konkrete tilbakemeldinger på utkastet til verneforskrifter.